

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2009/1 LSF 57 (Gældende)

Forslag til Lov om tolkning til personer med hørehandicap

Ministerium: Indenrigs- og Socialministeriet

Journalnummer: Indenrigs- og Socialmin., j.nr. 2009-6700

Forslag

til

Lov om tolkning til personer med hørehandicap

Formål

§ 1. Formålet med denne lov er at etablere en fælles tolkeløsning på tværs af sektorer for at give mennesker med hørehandicap en enkel og smidig adgang til tolkning.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på tolkning, der er reguleret af anden lovgivning.

Målgruppe

§ 2. Målgruppen for den fælles tolkeløsning er døve, døvblevne, døvblinde samt svært hørehæmmede, der har et hørehandicap i en grad, der medfører, at de har behov for en tolk for at for at kunne kommunikere med andre.

Definition

§ 3. Ved tolkning forstås i denne lov assistance fra en uddannet tolk til personer med hørehandicap for at disse kan kommunikere med andre.

Omfattede aktiviteter

§ 4. Tolkning gives til aktiviteter, der er nødvendige for at deltage i samfundslivet samt ved sociale aktiviteter.

Tolkeformer

§ 5. Indenrigs- og socialministeren fastsætter, hvilke former for tolkning, der er omfattede af loven.

Statslig tolkemyndighed

§ 6. Der etableres en statslig tolkemyndighed under indenrigs- og socialministeren. Tolkemyndigheden har ansvaret for tilrettelæggelse af tolkning efter denne lov.

Stk. 2. Tolkemyndigheden fører tilsyn med løsning af opgaver efter denne lov, jf. stk. 2 og § 13.

Stk. 3. Tolkemyndigheden understøtter udvikling af tolkeområdet.

Stk. 4. Tolkemyndigheden etablerer og driver en internetbaseret løsning, hvor tolkebrugeren kan ansøge om tolkning og vælge mellem godkendte leverandører til den konkrete opgave.

Stk. 5. Tolkemyndigheden iværksætter forsøg med udvikling af tolkeområdet.

§ 7. Tolkemyndigheden sikrer, at de opgaver, der skal varetages af tolkemyndigheden og leverandører af tolkning, i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.

Stk. 2. Indenrigs- og socialministeren kan fastsætte regler om tolkemyndighedens tilrettelæggelse af opgaver m.v. efter §§ 6 og 7.

Bruger af den fælles tolkeløsning

§ 8. Tolkemyndigheden tilbyder tolkning til borgere, der er omfattet af § 2.

Stk. 2. Tolkemyndigheden træffer efter ansøgning afgørelser om at blive omfattet af den fælles tolkeløsning. Hvis tolkemyndigheden træffer afgørelse om, at en borger bliver omfattet af målgruppen, har vedkommende fremover mulighed for at gøre brug af den fælles tolkeløsning.

Tidsubegrænset tolkning

§ 9. Der ydes tidsubegrænset tolkning til aktiviteter, der er nødvendige for, at personer med hørehandicap kan deltage i samfundslivet på lige fod med andre borgere, jf. § 10. Indenrigs- og socialministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke aktiviteter der ydes tidsubegrænset tolkning til.

§ 10. Tolkemyndigheden træffer efter ansøgning afgørelse om tolkning til aktiviteter omfattet af tidsubegrænset tolkning, jf. § 9. Dette sker efter en konkret og individuel vurdering af ansøgningen. I forbindelse med ansøgningen skal brugeren angive, hvilken leverandør, der ønskes til den konkrete aktivitet.

Stk. 2. Tolkemyndigheden orienterer den valgte tolkeleverandør om den tildelte tolkning efter, jf. § 10, stk. 1, og § 13, stk. 5.

Stk. 3. Tolkebrugeren bestiller selv tolk på baggrund af afgørelsen efter stk. 1 og 2.

Timebank

§ 11. Brugeren der efter § 8 er omfattet af den fælles tolkeløsning tildeles årligt et antal timer til brug for tolkning, der ikke er omfattet af tidsubegrænset tolkning. Timerne placeres i en timebank.

Stk. 2. Brugeren disponerer selv over timebanken.

Stk. 3. Ved gruppertolkning fordeles tolketimerne forholdsmæssigt på deltagerne i gruppertolkningen, således, at der ikke trækkes mere end den forholdsmæssige andel i den enkelte borgers timebank.

Stk. 4. Timebanken følger kalenderåret. Der kan ikke overføres timer mellem kalenderår.

Stk. 5. Indenrigs- og socialministeren fastsætter regler for timebanken, herunder antallet af timer, opgørelse af forbrugte timer og tolkemyndighedens administration af timebanken.

Opgørelse af det samlede forbrug af timer i den fælles tolkeløsning

§ 12. Tolkemyndigheden opgør det samlede antal brugte tolketimer i den fælles tolkeløsning. For aktiviteter, der dækkes uden tidsbegrænsning, opgøres antallet af brugte tolketimer fordelt på aktiviteter. For aktiviteter dækket af timebanken opgøres antal brugte tolketimer.

Stk. 2. Indenrigs- og socialministeren fastsætter regler om opgørelse af tolketimer.

Leverandører af tolkning

§ 13. Tolkemyndigheden fastsætter og offentliggør de kvalitetsmæssige krav, der stilles til leverandører af tolkning, herunder uddannelseskrav.

Stk. 2. Leverandører af tolkning udvælges via udbud. Tolkemyndigheden skal tilrettelægge udbuddet, så der skabes grundlag for, at borgerne kan vælge mellem forskellige leverandører.

Stk. 3. Leverandørerne kan benytte underleverandører, hvis disse lever op til kvalitetskravene i stk. 1.

Stk. 4. Indenrigs- og socialministeren fastsætter regler om udbud, indgåelse af kontrakter, principper for takstfastsættelse, opgørelse af tolketimer, tolkeformer, tilsyn med leverandører mv.

Stk. 5. En bruger af den fælles tolkeløsning kan via tolkemyndigheden vælge, hvilken af tolkeleverandør efter stk. 2, der skal udføre tolkningen.

Tolkerådet

§ 14. Tolkerådet bistår tolkemyndigheden i faglige spørgsmål, herunder særligt i forhold til udviklingen af tolkeområdet. Tolkemyndigheden er sekretariat for Tolkerådet.

Stk. 2. Tolkerådet består af en formand, en repræsentant fra henholdsvis Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrede og Integration, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Undervisningsministeriet og Indenrigs- og Socialministeriet, samt 3 repræsentanter for Danske Handicaporganisationer. Formanden og medlemmerne udnævnes af indenrigs- og socialministe-

ren for en periode på op til 4 år. Udnævnelsen sker på baggrund af indstilling fra ministerierne og Danske Handicaporganisationer. Formandsposten varetages af tolkemyndigheden.

Stk. 3. Indenrigs- og socialministeren udnævner faste stedfortrædere for Tolkerådets medlemmer. Udnævnelsen sker på baggrund af indstilling fra ministerierne og Danske Handicaporganisationer.

Stk. 4. Tolkemyndigheden udarbejder en årlig beretning over tolkemyndighedens virksomhed, herunder anvendelse af den fælles tolkeløsning. Beretningen forelægges Tolkerådet og indenrigs- og socialministeren.

Stk. 5. Indenrigs- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om indstilling og udnævnelse af Tolkerådets medlemmer og faste stedfortrædere for disse samt en forretningsorden.

Klageadgang

§ 15. Tolkemyndighedens afgørelser efter §§ 8 og 10 kan indbringes for Ankestyrelsen.

Stk. 2. Når Ankestyrelsen behandler klagen, finder kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område anvendelse.

Forsøgsordninger

§ 16. Indenrigs- og socialministeren kan efter indstilling fra tolkemyndigheden godkende, at der for en forsøgsperiode oprettes andre tolketilbud end dem, der er omfattet af denne lov.

Ikrafttræden m.v.

§ 17. Loven træder i kraft den 1. januar 2010.

§ 18. Indenrigs- og socialministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2012-2013.

§ 19. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets baggrund og formål
 - 1.1. Det Sociale Tolkeprojekt
 - 1.2. Projektets organisering
 - 1.3. Tolkeformer i Det Sociale Tolkeprojekt
 - 1.4. Forbrug af tolk i Det Sociale Tolkeprojekt
 - 1.5. Prisfastsættelse i Det Sociale Tolkeprojekt
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Etablering af fælles tolkeløsning
 - 2.2. Statslig tolkemyndighed
 - 2.3. Tolkerådet
 - 2.4. Omfattede aktiviteter og timebank
 - 2.5. Klageadgang
 - 2.6. Fokus på udvikling og konkurrence
3. Generelle rammer for tolkebistand
4. Ligestillingsmæssige konsekvenser
5. Økonomiske konsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Miljømæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten.
10. Høring
11. Sammenfattende skema

1. Lovforslagets formål og baggrund

Formålet med dette forslag er at give mennesker med hørehandicap én enkel og smidig adgang til tolkning på de områder, der i dag dækkes af Det Sociale Tolkeprojekt. Det Sociale Tolkeprojekt bevilger tolkning til døvblinde, døve, døvblevne og svært hørehæmmede på områder, hvor der ikke allerede er adgang til offentligt betalt tolkebistand, jf. afsnit 1.1

Lovforslaget er en udmøntning af satspuljedaftalen for 2009. Med opbakning fra satspuljepartierne blev der i sensommeren 2008 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe bestående af Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Undervisningsministeriet og Velfærdsministeriet. Velfærdsministeriet (nu Indenrigs- og Socialministeriet) varetog formandskabet.

Arbejdsgruppens opdrag var at komme med et forslag til en fælles tolkeløsning. Løsningen skulle blandt andet sikre, at mennesker med et hørehandicap så vidt muligt kun skal henvende sig ét sted for at få

adgang til tolk på de sektorområder, der i dag er dækket af Det Sociale Tolkeprojekt. Løsningen skulle ligeledes indbefatte en enkel og entydig model for organisering og prioritering af, hvilke tolkeområder der skulle indgå i løsningen samt sikre klare kriterier for tildeling af tolkebistand på tværs af sektorområder, der er dækket af Det Sociale Tolkeprojekt, samt medvirke til at sikre, at der kan ydes et rimeligt niveau af tolkebistand alle årets tolv måneder. Det var samtidig ønsket at sikre brugernes retssikkerhed. Endelig var det ønsket, at løsningen skulle medvirke til at sikre en hensigtsmæssig struktur, således at priskonkurrence på tolkeydelser bliver understøttet. Arbejdsgruppen har udarbejdet en rapport om den fælles tolkeløsning. Rapporten har indgået i arbejdet med lovforslaget.

Med dette lovforslag foreslås at etablere en fælles tolkeløsning, som er en strukturel ramme for tolkning til de områder, der i dag er dækket af Det Sociale Tolkeprojekt. Lovforslaget sikrer mennesker med hørehandicap et retskrav til tolk på alle de områder, der ikke er reguleret af anden lovgivning. Lovforslaget ændrer dermed ikke på princippet om sektoransvar. Det er således den enkelte sektor, der har ansvaret for at mennesker med handicap har adgang til sektorens ydelser. Det er dermed den enkelte sektor, der har ansvaret for at mennesker med hørehandicap har adgang til nødvendig tolkning i forhold til sektorens ydelser.

Til aktiviteter, hvortil tolkning ikke er reguleret af anden lovgivning kan den ansvarlige sektorminister benytte den fælles tolkeløsning som strukturel ramme, under forudsætning af aftale mellem den pågældende sektorminister, indenrigs- og socialministeren samt de øvrige sektorministerier i den fælles tolkeløsning. Det vil herefter være tolkemyndigheden, der visiterer og bevilger tolkning til den konkrete aktivitet.

Det er vigtigt for satspuljepartierne at sikre, at mennesker med hørehandicap ikke isoleres og udelukkes fra at tage del i dagliglivet og samfundslivet i det hele taget.

I forhold til tolkning til aktiviteter, der er nødvendige for at deltage i samfundslivet på lige fod med alle andre, er adgangen til tolkning tidsubegrænset. Et eksempel herpå er deltagelse i demokratiske institutioner som politiske organer eller valgmøder. Derudover får den enkelte tolkebruger en timebank med et fast årligt antal timers tolkning, som vedkommende selv kan prioritere. Disse tolkninger kan tolkebrugerens for eksempel vælge at bruge til aktiviteter af mere interessebaseret karakter.

Satspuljepartierne ønsker med forslaget at sikre, at brugerne af den fælles tolkeløsning får et lovmæssigt krav på tolkning, samt at brugerne får flere leverandører at vælge imellem af hensyn til borgerens valgfrihed og kvaliteten af tolkebistanden.

Satspuljepartierne ønsker med respekt for målgruppens værdighed at understøtte deres personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg og opnå uafhængighed.

1.1 Det Sociale Tolkeprojekt

Som det fremgår ovenfor er lovforslaget baseret på Det Sociale Tolkeprojekt, der er et satspuljefinansieret projekt, der siden 2000 har tilbudt mennesker med et hørehandicap tolk til sociale aktiviteter samt til andre aktiviteter, hvor mennesker med et hørehandicap oplevede at have et udækket behov for tolkning. Projektet ophører pr. 31. december 2009, og foreslås afløst af den fælles tolkeløsning.

Baggrunden for projektet var, at mennesker med et hørehandicap oplevede at have problemer med at få bevilget og stillet tolk til rådighed, når de fandt det nødvendigt. Blandt andet oplevede mennesker med et hørehandicap at have et behov for tolk til aktiviteter, hvor der ikke var hjemmel til at dække tolkningen indenfor den enkelte sektor. Endvidere var der blandt andet problemer med lang sagsbehandlingstid i sager om bevilling af tolk.

Det Sociale Tolkeprojekt havde oprindeligt to overordnede formål:

- At afdække og dokumentere de aktiviteter, hvor mennesker med et hørehandicap oplevede at have

behov for tolkning, med henblik på at etablere permanente ordninger for tolkning til mennesker med et hørehandicap.

- At udvikle en enkel bestillings- og bevillingsprocedure, der fritog den enkelte med et hørehandicap fra det administrative besvær ved at søge om og bestille tolk.

Målgruppen for projektet er mennesker med hørehandicap, hvilket omfatter døvblinde, døve, døvblevne og svært hørehæmmede, der ikke ved hjælp af høretekniske hjælpemidler kan kommunikere frit og utvungent med omverdenen, og derfor i varierende omfang har et behov for tolkning.

1.2 Projektets organisering

Det Sociale Tolkeprojekt blev oprindeligt finansieret over satspuljeaftalen for 1999 med 5 mio. kr. i 1999 og 10 mio. kr. i de følgende tre år. Projektet fik herefter i 2004 en permanent bevilling på 13 mio. kr. om året på Finansloven, som blandt andet skulle bruges til at gøre muligheden for tolkning ved sociale aktiviteter permanent.

Center for Døve har været budgetansvarlig for projektet. I forbindelse med projektet blev der etableret en styregruppe, med deltagelse af Indenrigs- og Socialministeriet, Foreningen af Danske Døvblinde (FDDB), Danske Døves Landsforbund (DDL) og Høreforeningen. Indenrigs- og Socialministeriet har varetaget formandskabet. Styregruppens opgaver er at følge og rådgive Det Sociale Tolkeprojekt, blandt andet i forhold til koordinering af indsatsen, ligesom styregruppen løbende har drøftet de overordnede retningslinjer for administration af projektet.

Projektet har haft som hovedformål at bevilge og formidle tolkning til mennesker med et hørehandicap til aktiviteter, hvor vedkommende oplever at have behov herfor. Der bevilges således tolk i det omfang, en person med et hørehandicap oplever at have behov for tolk.

Der bevilges udelukkende tolk til aktiviteter, hvor der ikke er anden hjemmel til at give tolk. Der bevilges således ikke tolkning til aktiviteter, hvor fx Undervisningsministeriets eksisterende ordning om tolkning i forbindelse med uddannelse, dækker tolkningen.

Der var oprindeligt ikke begrænsninger på hvor mange tolketimer, hver enkelt person kan få. Dog kunne der maksimalt bevilges 5 timers tolkning til den enkelte aktivitet pr. gang.

I projektet er etableret delprojekt 2, der informerer om muligheden for og fordelene ved at bruge tolk i kommunikationen med andre, herunder skrive-tolk for fortrinsvist ældre brugere, der ikke benytter tegnsprog. Hertil kommer delprojekt 3, som er et informationsprojekt rettet mod døvblinde.

1.3 Tolkeformer i Det Sociale Tolkeprojekt

Der anvendes forskellige tolkeformer afhængig af den enkeltes funktionsnedsættelse samt hvilket sprog, der er vedkommendes modersmål, dansk eller tegnsprog. Der har således været anvendt en række forskellige tolkeformer i Det Sociale Tolkeprojekt: Tegnsprogstolkning, tolkning på tegnstøttet dansk, MHS-tolkning (mundhåndssystemtolkning), taktiltolkning, taletolkning, skrive-tolkeformer og punktskrift-tolkning.

1.4 Forbrug af tolk i Det Sociale Tolkeprojekt

Forbruget af tolk har været støt stigende siden projektets start. I 2006 bad det daværende Socialministerium derfor satspuljeordførerne om en omprioritering af midler, så der blev overført yderligere 6 mio. kr. til projektet for at finansiere det øgede behov for tolkning. Regnskabet for 2006 viste dog, at forbruget kunne dækkes indenfor den oprindelige ramme, hvorfor de ekstra midler blev overført til 2007.

Projektet formidlede i 2007 tolkning til 1300 enkeltbrugere samt 800 tolkninger til grupper. Her slog det stigende forbrug igennem, og regnskabet for 2007 viste, at der i alt var brugt ca. 19 mio. kr. alene på tolkning. Hertil kommer udgifter til administration og projektstyring. Stigningen i tolk blev finansieret ved overførsel af midler fra tidligere år.

I 2008 betød en markant stigning i både efterspørgsel og pris på tolkning, at bevillingen for 2008 på 13 mio. kr. blev opbrugt i løbet af de første tre måneder. Der blev derfor indført et midlertidigt stop for bevilling af tolk i Det Sociale Tolkeprojekt den 11. april 2008. Efter aftale med satspuljepartierne blev det i foråret 2008 besluttet at tilføre projektet yderligere 10,2 mio. kr. for at sikre, at mennesker med hørehandicap havde adgang til tolk til de vigtigste aktiviteter i resten af 2008.

Der blev herefter genåbnet for bevilling den 15. maj 2008 af tolk ud fra en prioriteret liste over tolkninger, som blev udarbejdet i et samarbejde mellem Center for Døve og Velfærdsministeriet. Der blev samtidig indført krav om, at tolkebrugeren skulle oplyse cpr-nummer ved bestilling af tolk, samt kvittere for udført tolkning. På baggrund heraf skulle Det Sociale tolkeprojekt løbende gennemføre stikprøvekontroller af, om tolkningen gennemførtes i overensstemmelse med det oplyste.

For at sikre, at forbruget af tolk holdte sig indenfor budgettet, blev det besluttet, at det daværende Velfærdsministerium (nu Indenrigs- og Socialministeriet) skulle modtage månedlige forbrugsopgørelser over tolkningen i Det Sociale Tolkeprojekt.

I satspuljeaftalen for 2009 blev der afsat yderligere 25 mio. kr. årligt til dækning af tolkning i Det Sociale Tolkeprojekt i 2009 samt til finansiering af den fælles tolkeløsning fra 2010 og frem. Der blev derfor besluttet at foretage en markant udvidelse af dækning af tolkning i Det Sociale Tolkeprojekt i 2009, set i forhold til den begrænsede dækning af tolkning i Det Sociale Tolkeprojekt i andet til fjerde kvartal af 2008.

Kravene om styring af projektet, herunder krav om oplysning af cpr-nummer samt indførelse af stikprøvekontrol, er videreført i 2009. Kravet om, at der maksimalt kunne bestilles tolk en måned frem i tiden, blev ophævet.

1.5 Prisfastsættelse i Det Sociale Tolkeprojekt

De fleste tolkeformer udføres af tolke, der har gennemført en fireårig tegnsprogstolkeuddannelse under Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation. I forhold til timeprisen har denne været fastsat på baggrund af de faktiske omkostninger ved tolkning.

Center for Døve har været prisledende på området og priserne har taget udgangspunkt i Center for Døves fem regionale kontorer, der ligger i henholdsvis Ålborg, Århus, Fredericia, Odense og København. Prisen har således været fastsat efter en zoneopdeling, hvor der er foretaget en beregning af, hvor tolkninger geografisk er centreret. Prisen for tolkningen inkluderer transporten til den enkelte zone, og der har således ikke været betalt særskilt for transport. Zoneprisen opkræves de første fire timer af en tolkning, herefter betales efter zonepris 1. Ca. 80 % af alle tolkninger finder sted indenfor zone 1, altså den billigste zone.

Zonerne opgøres efter postnumre således, at tolkninger i et postnummer tæt på et af Center for Døves regionale kontorer betales efter takstzone 1, mens tolkninger i postzoner længere væk fra kontoret tolkes efter takstzone 2 eller 3, afhængig af afstanden fra det regionale kontor. Zonetaksterne benyttes på nuværende tidspunkt af alle tolkevirksomheder med udgangspunkt i Center for Døves regionale kontorer, uanset den enkelte tolkevirksomheds placering.

Hos Center for Døve kan en tolk gennemsnitlig tolke aktivt 20 timer ud af 37 timers ansættelse om ugen, da der går tid til forberedelse af tolkningen og transport. Efterspørgslen efter tolk er endvidere meget ujævnt fordelt over året, blandt andet fordi tolkning til uddannelse under Undervisningsministeriets ordning, som primært finder sted mellem februar og maj og igen fra september til december, udgør en stor del af de samlede tolkninger i Center for Døve. Den lavere efterspørgsel efter tolk resten af året betyder, at de tolke, der er ansat i Center for Døve, ikke er fuldtidsbeskæftiget med tolkning hele året. Center for Døve har dog valgt at have tolkene fastansat hele året for at bevare den opnåede kompetence på tolkeområdet.

Pr.1. april 2009 er prisen for en tolkning i zone 1 opgjort til 695 kr. pr. time, prisen i zone 2 er 920

kr. pr. time, og prisen i zone 3 er 1.170 kr. pr. time. Dertil kommer et tillæg for tolkning i weekender og helligdage på 150 kr. pr. time, mens tolkninger efter kl. 17 om aftenen og før kl. 7 om morgenen koster 80 kr. ekstra pr. time. Krævende tolkeopgaver udløser et tillæg på 125 kr. pr. time, mens der til akuttolkninger minimum opkræves betaling for fire timers tolkning. En krævende tolkning kan fx være en tolkning til en konference, en retshandling eller kirkelige handlinger. Taksten for skrivetolke er pr. 1. januar 2008 650,00 kr. i timen.

2. Lovforslagets indhold

Det at kunne kommunikere med andre er et vigtigt led i at deltage i samfundslivet og i sociale aktiviteter i øvrigt. Formålet med dette lovforslag er at sikre mennesker, der har et hørehandicap, der gør det nødvendigt med tolk for at kunne kommunikere med andre adgang til en fælles tolkeløsning på tværs af sektorer ved aktiviteter, hvor tolkning ikke er reguleret i anden lovgivning. Med lovforslaget sikres det, at mennesker med hørehandicap så vidt muligt kun skal henvende sig ét sted, for at få tolkning på de sektorområder, der hidtil har været dækket af Det Sociale Tolkeprojekt. Med ordningen får tolkebrugeren adgang til ubegrænset tolkning til en lang række aktiviteter, der gør det muligt for brugeren at deltage i samfundslivet. Herudover får brugerne adgang til et antal timers tolkning til aktiviteter af social, interessebaseret karakter. For at sikre, at tolkebrugeren selv kan prioritere hvilke aktiviteter, der er vigtigst for den enkelte, får hver tolkebruger ret til selv at forvalte disse timer. Med den fælles tolkeløsning sikres det endvidere, at der etableres en økonomisk struktur, der sikrer brugerne af ordningen adgang til et rimeligt niveau af tolkning hele året.

Lovforslaget indeholder følgende elementer:

2.1. Etablering af fælles tolkeløsning

Den foreslåede fælles tolkeløsning vil sikre borgere med hørehandicap én enkel og smidig adgang til tolkning på de områder, der i dag dækkes af Det Sociale Tolkeprojekt. Der tilbydes tolkning ved sociale aktiviteter og aktiviteter, hvor der i dag ikke er hjemmel til at tilbyde tolkning. Når tolkemyndigheden har truffet afgørelse om, at brugeren er omfattet af målgruppen, har brugeren fremover mulighed for at gøre brug af den fælles tolkeløsning. Brugere er sikret et lovmæssigt krav på tolkning til de aktiviteter, der er omfattet af tidsubegrænset tolkning.

2.2. Statslig tolkemyndighed

Det foreslås, at der etableres en statslig tolkemyndighed under Indenrigs- og Socialministeriet. Tolkemyndigheden har ansvaret for området, herunder at træffe afgørelser om, hvorvidt en person er omfattet af målgruppen samt træffe afgørelser om, hvorvidt ansøgt tolkning er dækket af tidsubegrænset tolkning og, organisering af området m.v. Tolkemyndigheden er borgerens indgang til det offentlige. Blandt andet for at sikre, at der løbende kan følges op på udviklingen i ordningen og sikres den rette balance mellem tolkeaktiviteter, der skal dækkes af henholdsvis den ubegrænsede tolkning og timebanken udarbejder tolkemyndigheden opgørelser over forbruget af tolkning i den fælles tolkeløsning. Derudover udarbejder tolkemyndigheden årligt en beretning over tolkemyndighedens virksomhed.

2.3. Tolkerådet

Det foreslås, at der etableres et tolkeråd, der skal bistå tolkemyndigheden i faglige spørgsmål og i forhold til udviklingen af området. Derudover får tolkerådet forelagt en beretning over tolkemyndighedens virksomhed, herunder anvendelse af den fælles tolkeløsning med henblik på at drøfte udviklingen på området.

2.4. Omfattede aktiviteter og timebank

Det foreslås, at der tilbydes tidsubegrænset tolkning til aktiviteter, der er nødvendige for, at brugeren

kan deltage i samfundslivet på lige fod med alle andre. Indenrigs- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse de nærmere regler for tidsubegrænset tolkning. Derudover får brugeren krav på en årlig timebank til brug for eksempelvis sociale aktiviteter. Timebanken reguleres årligt på baggrund af det faktiske forbrug i det forudgående år.

2.5. Klageadgang

Det foreslås, at brugeren sikres klageadgang til Ankestyrelsen over tolkemyndighedens afgørelser. Ankestyrelsens behandling af klagesager vedrørende klager over tolkemyndighedens afgørelser forventes at have en forholdsvis enkel karakter, ikke mindst i opstartsperioden.

2.6. Fokus på udvikling og konkurrence

Det foreslås, at tolkning skal konkurrenceudsættes. Forslaget fremmer dermed udviklingen på området, og sætter via konkurrence fokus på at få den bedst mulige kvalitet til prisen. Friheden til selv at bestemme, hvem der skal levere tolkningen, vil typisk i sig selv give en større brugertilfredshed, fordi brugeren får bedre indflydelse på at vælge og fravælge leverandører. Valgmuligheden vil samtidig kunne give den enkelte leverandør en god fornemmelse for, om opgaverne løses til brugernes tilfredshed og give et grundlag for løbende at kvalitetsforbedre indsatsen.

3. Generelle rammer for tolkebistand

Lovforslaget ændrer ikke på, at tolkebrugere har ret til at lade sig bistå eller repræsentere af andre i forbindelse med tolkemyndighedens behandling af ansøgninger, herunder i forbindelse med brug af den internetbaserede løsning.

Tolke i den fælles tolkeløsning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som tolken modtager i forbindelse med arbejdet som tolk. Tolken kan i forbindelse med udførelsen af arbejdet komme tæt ind på tolkebrugernes private liv, og det er vigtigt, at tolkebrugeren føler sig tryk ved, at private oplysninger, der fremkommer i forbindelse med tolkningen ikke videregives til andre. Der er blandt andet tavshedspligt efter forvaltningsloven og straffeloven. Det følger eksempelvis af sidstnævnte, at den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Bestemmelserne i straffelovens § 152 finder dog ikke anvendelse, hvis den pågældende er forpligtet til at videregive oplysningen eller handler i berettiget varetagelse af åbenbar almen interesse eller af eget eller andres tarv.

Det skal endvidere bemærkes, at der kan opstå situationer, hvor tolkebrugeren ønsker at anvende tolken til lovlige aktiviteter, der går ud over, hvad tolken som udgangspunkt kan forventes at bistå med eller som overskrider tolkens personlige grænser. I den forbindelse er det væsentligt, at tolken er opmærksom på sine egne begrænsninger, og overvejer, om der er behov for hjælp fra andre tolke hos leverandøren.

4. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Tolkeordningen i sig selv stiller mænd og kvinder lige i forhold til adgang og rettigheder til tolkning. Da ordningen efterspørges væsentligt mindre af mænd end af kvinder, er der en ligestillingsmæssig skævhed i anvendelsen af ordningen.

Indenrigs- og Socialministeriet vil derfor tage initiativ til, at der i informationsindsatsen til brugere af den fælles tolkeløsning prioriteres informationen rettet mod mænd, således at den kønsmæssige forskel i brugen af den fælles tolkeløsning bliver mindre eller udlignes.

Den fælles tolkeløsning skal revideres efter tre år, og i den forbindelse vil den kønsmæssige fordeling af brugere blive opgjort.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget udgør for det offentlige 48,4 mio. kr. i 2010, 2011 og 40,3 mio. kr. 2012, 2013 og årene derefter. Tolkemyndighedens afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen, der er 1. klageinstans.

Der er afsat 0,4 mio. kr. i 2010, 0,6 mio. kr. i 2011 og 0,2 mio. kr. i 2012 og frem til dækning af Ankestyrelsens omkostninger i klagesager.

Der er afsat 3,8 mio. kr. årligt fra 2010 og frem til tolkemyndigheden. Der er i 2010 og 2011 afsat hhv. 7,9 og 7,7 mio. kr. til udviklingen af den internetbaserede løsning, forsøg med fjertolkning m.m.. Økonomien i ordningen indgår som led i revisionen af ordningen i folketingsåret 2012-2013.

Datagrundlaget for beregningerne af de økonomiske konsekvenser bygger på datamateriale fra Det Sociale Tolkeprojekt for perioden 2000-2009. På grund af begrænsninger for, hvad der kunne bevilges tolk til i både 2008 og 2009, er det seneste år med ubegrænset adgang til tolk gennem Det Sociale Tolkeprojekt år 2007.

På baggrund af tal fra Det Sociale Tolkeprojekt estimeres det at maksimalt 2.500 brugere vil anvende tolk i 2010. Dette niveau svarer til det forventede fremtidige niveau for ordning frem til 2018. Fra 2018 og frem vil CI-operationerne betyde, at antallet af tolkebrugere i uddannelsessystemet vil falde. Samme tendens forventes at slå igennem på arbejdsmarkedet, men på et senere tidspunkt og langsommere end i forhold til uddannelsesområdet. Det understreges, at denne fremskrivning er baseret på en række usikkerhedsfaktorer, blandt andet manglende viden om hvilket behov for kommunikationsstøtte, som CI-opererede kan forventes at få i fremtiden. De årlige udgifter til tolkning på 36,3 mio. kr. forventes at svare til ca. 40.000 tolketimer, ved en forventet gennemsnitlig timeløn på 900 kr. i timen.

Forslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner eller regioner.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Konkurrenceudsættelsen kan medføre en omorganisering af den eksisterende leverandørstruktur i kraft af færre men større leverandører end i dag. Efterspørgslen af tolkning forventes dog, jf. ovenstående, at være stabil frem til 2018. Forslaget har derudover ikke administrative eller økonomiske konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes at give en målgruppe på mellem 2.000 og 2.500 tolkebrugere adgang til en årlig timebank til brug for fx sociale aktiviteter. Tolkebrugeren vælger selv hvilke aktiviteter, som timerne i timebanken skal bruges til. Tolkemyndigheden fører på brugerens vegne regnskab med forbruget af tolk i timebanken. Da brugerne får adgang til selv at prioritere tolkning inden for timebanken, har forslaget positive administrative konsekvenser for brugerne. Forslaget har ingen negative administrative konsekvenser for brugerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos Center for Ligebehandling, Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation, Dansk Handicap Forbund, Danske Regioner, Danske Døvblindfødtes Forening, Danske Døves Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Sociale Tolkeprojekt, Foreningen af Danske Døvblinde,

Foreningen af Tegnsprogstolke, Høreforeningen, Institut for Menneskerettigheder, KL og Socialpædagogernes Landsforbund.

11. Samlet vurdering af konsekvenserne

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner	Ingen	Forslaget medfører samlede statslige merudgifter på 48,4 mio. kr. i 2010, 2011 og 40,3 i 2012, 2013 og årene derefter.
Administrative konsekvenser for stat og kommuner	Ingen	Af de samlede statslige merudgifter, udgør de samlede administrative merudgifter 4,2 mio. kr. i 2010, 4,4 mio. kr. i 2011 og 4,0 mio. kr. 2012 og 2013.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ikke eu-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås i stk.1, at der etableres en fælles tolkeløsning på tværs af sektorer til dækning af tolkning til mennesker med hørehandicap.

Med den fælles tolkeløsning får brugeren én nem og smidig indgang til tolkning inden for de områder, der i dag er omfattet af Det Sociale Tolkeprojekt, uafhængigt af, hvilken sektor, der er ansvarlig. Tolkebrugeren behøver således ikke selv at foretage vurderingen af, hvilken sektor der er ansvarlig for tolkningen i det konkrete tilfælde. Den fælles tolkeløsning skal således opbygge en organisatorisk struktur, der kan håndtere visitation til og bevilling af tolk på tværs af sektorer. For en nærmere beskrivelse af Det Sociale Tolkeprojekt henvises til afsnit 1.1 -1.5.

Den fælles tolkeløsning varetager den administrative organisering af visitation til og bevilling af tolk til aktiviteter, som den ansvarlige sektor mener, bør dækkes, men som ikke dækkes af andre tolkeordninger på de enkelte sektors områder eller af forvaltningslovens § 7. Der er således mulighed for at dække udgifter til tolk ifølge forvaltningslovens § 7, som fastslår, at myndigheder i fornødent omfang har pligt til at yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse til spørgsmål indenfor myndighedens sagsområde. Dette fortolkes således, at det blandt andet dækker vederlagsfri tolkebistand til personer, der henvender sig til myndigheden.

Det er blandt andet formålet med hjælpen efter denne lov at fremme borgere med hørehandicaps mulighed for at kunne kommunikere med omverdenen og deltage i det almindelige samfunds institutioner på lige fod med alle andre. Med lovforslaget ønskes det at fremme og sørge for forskellige former

for tolkning, så tilgængeligheden til samfundslivet sikres, så personer med hørehandicap kan modtage den nødvendige assistance til at kunne leve og være inkluderet i samfundet, samt at isolation fra eller udskillelse af samfundet forebygges.

Det foreslås i stk. 2, at loven alene finder anvendelse ved tolkning, der ikke er dækket af anden lovgivning. Eksempelvis er tolkning knyttet til beskæftigelse, der er omfattet af lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. således ikke omfattet af denne ordning.

Til § 2

Det foreslås, at personkredsen for den fælles tolkeløsning skal omfatte døve, døvblevne, døvblinde samt svært hørehæmmede, der har et hørehandicap i en grad, der medfører, at det er nødvendigt med tolk for at kunne kommunikere med andre. Tolkning gennem den fælles tolkeløsning tilbydes personer, der som følge af et hørehandicap kan have fordel af en tolk i kommunikationen med andre. Det er således ikke en forudsætning, at vedkommende i forvejen benytter eller har benyttet tolk, eller at vedkommende har erfaring med brugen af tolk. Målgruppen for den fælles tolkeløsning foreslås at være identisk med målgruppen for Det Sociale Tolkeprojekt, jf. afsnit 1.1 -1.5.

Til § 3

Det foreslås, at tolkning defineres som assistance fra en uddannet tolk til personer med hørehandicap til at kunne kommunikere med andre ved skrift eller tale. Med tolk forstås tolkning i form af tegnsprogstolk, tegntil-taletolk, taktiltolk, tegnstøttet kommunikation, skrivetolk og andre former for tolkning, der kan hjælpe personer med et hørehandicap til at kunne kommunikere med andre.

Der anvendes forskellige tolkeformer afhængig af den enkeltes funktionsnedsættelse samt afhængigt af om det er dansk eller tegnsprog, der er vedkommendes modersmål. Det er således ikke muligt at imødekomme behovet for tolkning alene ved tegnsprogstolkning, ligesom der kan være behov for forskellige tolkeformer til forskellige typer aktiviteter.

Tegnsprogstolkning bruges primært af døve. Tegnsprogstolken tolker simultant fra dansk talesprog til tegnsprog - og omvendt. Tegnsprog er et visuelt sprog med egen grammatik og syntaks. Tolkning på tegnstøttet dansk bruges derimod primært af døvblevne og hørehæmmede. I denne form for tolkning understøttes det danske sprogs normale udtale med tegn. MHS-tolkning (mundhåndssystemtolkning) bruges primært af døvblevne og svært hørehæmmede i mindre forsamlinger eller ved kommunikation på tomandshånd. I MHS-tolkning anvendes hånd- og mundbevægelser til at vise udtalen af lydene. Tegnsprogede døvblinde anvender taktiltolkning, hvor den døvblinde med hånden følger tolkens hånd- og armbevægelser. Kommunikationen er baseret på tegnsprog. Taletolkning bruges af døvblinde tolkebrugere med en hørerest, der gør det muligt at anvende høreforstærkeranlæg. Tolken taler i en mikrofon, der er koblet på tolkebrugerens høreforstærkeranlæg. Denne form for tolkning anvendes oftest i større forsamlinger som ved fx foredrag. Der findes også to skrivetolkeformer, hvor tolken besidder en hurtig skrivehastighed. Skrivetolkning bruges primært af døvblevne og svært hørehæmmede. Dansksprogede døvblinde med en synsrest kan også anvende skrivetolkning. Tolken skriver det talte ind på en computer, og den døvblevne eller hørehæmmede læser det talte på en skærm. Tolken sammenfatter ofte undervejs, da det ikke altid er muligt at skrive/læse i samme tempo, som der tales. Denne tolkeform bruges ofte til møder og i større forsamlinger. Endelig er der punktskrifttolkning som primært bruges af døvblinde tolkebrugere, der ikke kan tegnsprog. Tolken skriver ind på en computer, og den døvblinde aflæser det skrevne på en punktlæseliste. Da læsehastigheden som punktbruger er lav, skriver tolken i resumeform.

Tolkning, der kan varetages via tekniske hjælpemidler og uden assistance fra en tolk, er ikke omfattet af definitionen i denne lov.

Det er et krav, at der benyttes uddannede tolke. Med uddannelse forstås dokumenterede tolkekundska-

ber, eksempelvis uddannelsen til tegnsprogs- og mundhåndssystemtolk under Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation eller kursus i tegntolkning.

Til § 4

Det foreslås, at der skal gives tolkning til aktiviteter, der er nødvendige for at deltage i samfundslivet og ved sociale aktiviteter. Ved sociale aktiviteter forstås eksempelvis deltagelse i private begivenheder og andre sociale arrangementer. Med samfundslivet forstås i denne sammenhæng tolkninger, der er afgørende for, at mennesker med hørehandicap kan deltage på lige fod i samfundet med alle andre. Samfundslivet skal i den forbindelse ses som modstykket til privatlivet, altså hvor aktiviteter har samfundsmæssig eller almen betydning. Samfundslivet har, til forskel fra privatlivet, betydning for flere eller for en bestemt kreds af borgere. Det er ikke afgørende, hvilket emne, eller hvilken kreds af personer, der er tale om. Det kan således have betydning på alle niveauer i samfundet, både lokalt, regionalt og nationalt. Eksempler på organisationer og institutioner, der indgår i samfundslivet, er politiske organer, fx kommunalbestyrelse og politiske organisaitoner og foreninger og myndigheder og institutioner, fx skoleforvaltning, skoler og dagsinstitutioner. Det afgørende er samspillet mellem personer og organisationer. Fx hører det til privatlivet, om en person ønsker at spille tennis i den lokale tennisklub. Derimod hører det til samfundslivet at søge indflydelse i klubbestyrelsen, som er med til at definere tennisklubbens rolle i forhold til nærmiljøet.

Ved vurderingen af, om en tolkning er omfattet af ubegrænset tolkning eller af tolkebrugerens personlige timebank bør det tillægges vægt, om aktiviteten i det væsentligste er knyttet til samfundslivet eller til privatlivet.

Til § 5

Det foreslås, at indenrigs- og socialministeren gives bemyndigelse til at fastsætte, hvilke former for tolkning, der er omfattede af loven. Tolkeformerne vil som udgangspunkt være identiske med tolkeformerne i det Sociale Tolkeprojekt, men med sigte for, at der med tid kan udvikles nye tolkeformer. Under bemærkningerne til § 3 gennemgås eksisterende tolkeformer.

Til § 6

Det foreslås i stk. 1, at myndighedsopgaven i den fælles tolkeløsning placeres i en statslig enhed under indenrigs- og socialministeren. Tolkebrugerne skal således fortsat kun henvende sig ét sted for at få tolk til de områder, der i dag hører under Det Sociale Tolkeprojekt.

Tolkemyndigheden har ansvaret for og beslutter, hvordan arbejdet skal tilrettelægges efter denne lov. Tolkemyndigheden har som myndighed det overordnede ansvar for, at der ydes den tolkning, som den enkelte bruger af den fælles tolkeløsning har krav på. Tolkemyndigheden har et væsentligt råderum for at træffe beslutninger om, hvordan tolkningen m.v. skal tilrettelægges efter den lov.

Tolkemyndigheden kan delegere enkelte opgaver til private virksomheder, herunder opgaver vedrørende bestilling af tolk samt udvikling af tolkeformer. Der kan dog ikke delegeres opgaver, der har karakter af myndighedsopgaver. Tolkemyndigheden kan således ikke delegere opgaven med at træffe afgørelser om tolkning til leverandørerne. Det er en forudsætning for delegation af opgaver, at brugeren fortsat skal benytte tolkemyndigheden som indgang til området.

Det foreslås i stk. 2, at tolkemyndigheden forpligtes til løbende at føre tilsyn med, hvordan opgaverne efter denne lov løses. Tilsynet skal medvirke til at sikre en løbende opfølgning af, om der er sammenhæng mellem den bevilgede ubegrænsede tolkning, og de faktisk leverede ydelser.

Det foreslås i stk. 3, at tolkemyndigheden understøtter udviklingen af tolkeområdet, blandt andet i form af nye og mere hensigtsmæssige måder at organisere området på, tilrettelæggelsen af bestilling af tolkning og udvikling af nye former for tolkning, jf. også § 16.

Det foreslås i stk. 4, at tolkemyndigheden etablerer og driver en brugervenlig internetbaseret løsning,

hvor tolkebrugeren kan ansøge om tolkning og vælge mellem godkendte leverandører til den konkrete opgave. Brugerne kan kun vælge mellem leverandører, der har indgået kontrakt med tolkemyndigheden. Der er intet til hinder for, at brugeren vælger forskellige leverandører til de bevilgede aktiviteter. Hvis brugeren ønsker at benytte en anden leverandør end den hidtil benyttede skal tolkemyndigheden dog orienteres om dette, så tolkemyndigheden kan orientere den rigtige leverandør om bevillingen.

Den internetbaserede løsning skal give tolkebrugeren løbende adgang til at se, hvor meget der er forbrugt af timebanken, og hvor meget, der allerede er bestilt for. Den internetbaserede løsning er et tilbud til brugeren om en nem adgang til tolkemyndigheden. Der er dog ikke formkrav til ansøgninger, og brugeren kan således også vælge at benytte andre former for ansøgninger, eksempelvis et brev. Tolkebrugeren kan ligeledes bede tolkemyndigheden om at få en opgørelse over forbruget af tolkning i tolkebrugers timebank i udskrift.

Databasen skal ligeledes give adgang for tolkeleverandører til at se, hvorvidt der er dækning for den bestilte tolkning. Efter afholdelse af tolkning sker afregning inden for timebanken med udgangspunkt i tolkebrugers bestilling via den internetbaserede løsning.

Det foreslås i stk. 5, at tolkemyndigheden iværksætter forsøg til udvikling af tolkning. Der vil blive afsat en pulje til projekter, som skal fremme udviklingen af tolkeområdet, herunder tolkeformer og udvikling af ny teknologi.

Til § 7

Det foreslås i stk. 1, at tolkemyndigheden sikrer, at de opgaver, der skal varetages af såvel myndigheden som leverandørerne i akutte og væsentlige tilfælde i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt. Det skal hermed sikres, at brugerne af den fælles tolkeløsning også har adgang til tolk til akut opståede situationer. Med akut menes uforudsete situationer, hvor det ikke har været muligt at ansøge tolkemyndigheden om tidsubegrænset tolkning forud for det opståede behov, fx ved pludseligt opstået sygdom eller dødsfald i nærmeste familie.

Det foreslås i stk. 2, at indenrigs- og socialministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler for myndighedens tilrettelæggelse af området efter §§ 6 og 7. Herunder i forhold til tilsyn med leverandører af tolkning, udvikling af området, opgørelser af forbrug af tolketimer, afregning i forhold til timebank, krav til den internetbaserede løsning, forsøg på området og i forhold til tolkemyndighedens forpligtelse til i fornødent omfang at have et akutberedskab.

Til § 8

Det foreslås i stk. 1, at tolkemyndigheden skal tilbyde tolkning efter den fælles tolkeløsning til borgere, der er omfattet af målgruppen i § 2, det vil sige døve, døvblevne, døvblinde samt svært hørehæmmede, der har et hørehandicap i en grad, der medfører, at det er nødvendigt med tolk for at kunne kommunikere med andre..

Det foreslås i stk. 2, at der skal ske registrering af brugeren i den fælles tolkeløsning efter ansøgning fra borgeren. Tolkemyndigheden skal behandle ansøgninger om at blive registreret som bruger af den fælles tolkeløsning efter en konkret og individuel vurdering. Hvis brugeren vurderes at være omfattet af målgruppen, træffer tolkemyndigheden en afgørelse herom og vedkommende registreres som bruger af den fælles tolkeløsning.

Når brugeren er optaget i registret, er der tale om en varig optagelse, der ikke skal genvurderes. Udgangspunktet er, at sagsbehandlingen, der skal ligge til grund for afgørelse om, hvorvidt en person er omfattet af målgruppen for den fælles tolkeløsning, skal være så enkel som muligt. Det foreslås på den baggrund, at tolkning gennem den fælles tolkeløsning tilbydes personer, der som følge af et dokumenteret hørehandicap kan have fordel af en tolk i kommunikationen med andre. Det er således ikke

en forudsætning, at vedkommende i forvejen benytter eller har benyttet tolk, eller at vedkommende har erfaring med brugen af tolk.

Til § 9

Det foreslås, at tolkemyndigheden skal tilbyde tidsubegrænset tolkning til aktiviteter, der er nødvendige for, at målgruppen kan deltage i samfundslivet på lige fod med alle andre. Det foreslås, at indenrigs- og socialministeren får mulighed for at fastsætte regler vedrørende de aktiviteter, hvortil der kan ydes tidsubegrænset tolkning. Den fælles tolkeløsning skal dække tolkning uden tidsbegrænsning til aktiviteter, der er nødvendige for, at mennesker med hørehandicap kan deltage i samfundslivet på lige fod med alle andre. Eksempler på tolkning, der dækkes i tidsubegrænset omfang kan være møder med fagforening og A-kasse, advokathjælp, borgerrettede religiøse handlinger, konsultationer ved læger, når der ydes offentligt tilskud til behandlingen, aktiviteter i dagtilbud, skole og fritidstilbud og til deltagelse i politiske arrangementer.

Den fælles tolkeløsning vil som udgangspunkt dække tolkning på alle de områder, der i dag dækkes af Det Sociale Tolkeprojekt. Tolkning er i en række situationer en afgørende forudsætning for, at mennesker med hørehandicap kan deltage på lige fod med alle andre i samfundslivet. For at sikre, at mennesker med hørehandicap kan deltage på lige fod med alle andre i samfundslivet, er det nødvendigt, at der er tidsubegrænset adgang til tolkning på disse områder.

Der foreslås, at der i en bekendtgørelse fastsættes, hvilke aktiviteter der ydes tidsubegrænset tolkning til. Det kan blandt andet på baggrund af tolkemyndighedens beretning vurderes, om der er behov for justeringer af, hvilke aktiviteter, der er omfattet af denne bestemmelse.

Til § 10

Det foreslås i stk. 1, at tolkemyndigheden træffer afgørelse om, hvorvidt en ansøgning om tolkning til en aktivitet fra en bruger af tolkeordningen er dækket af tidsubegrænset tolkning. Afgørelsen skal træffes når en tolkebruger henvender sig til tolkemyndigheden og ønsker tolkning til en bestemt aktivitet. Afgørelsen træffes ud fra en konkret og individuel vurdering. Der er ikke formkrav til ansøgningen og brugerne kan ansøge via tolk. Tolkemyndigheden fastsætter sagsbehandlingsfrister for at træffe afgørelser og offentliggør disse.

Tolkemyndigheden har ifølge forvaltningslovens § 7 i fornødent omfang pligt til at give vejledning, hvilket også indebærer pligt til at sørge for at betale for tolkebistand, når en person, der henvender sig til myndigheden, ikke behersker det danske sprog tilstrækkeligt godt. Afgørelsen kan evt. formidles af godkendte leverandører, hvis brugeren ikke har et skriftsprog.

I forbindelse med afgørelsen tager tolkemyndigheden stilling til, hvor lang tid aktiviteten som udgangspunkt forventes at tage. Der er ikke tale om, at brugerens adgang til tolkning indskrænkes, men derimod et hensyn til planlægningen af tolkningen til den enkelte aktivitet, herunder hvis den pågældende aktivitet kræver, at der er brug for mere end en tolk.

I forbindelse med ansøgningen skal brugeren angive, hvilken leverandør, der ønskes til den konkrete aktivitet, så tolkemyndigheden ved, hvilken leverandør, der skal kontaktes om tolkningen.

Det foreslås i stk. 2, at tolkemyndigheden på baggrund af den enkelte afgørelse orienterer den leverandør, som brugeren har valgt, om, at brugeren er blevet bevilget tolkning til den konkrete aktivitet og hvor meget tid, der som udgangspunkt er sat af til aktiviteten. Denne orientering har ikke karakter af en bestilling, men tjener til at sikre, at leverandøren ved, at der er dækning for den tolkning, som brugeren bestiller.

Det foreslås i stk. 3, at det er brugeren selv, der på baggrund af den enkelte afgørelse bestiller tolkning. Dette skal blandt andet medvirke til at sikre, at tolken bestilles til det rigtige tidspunkt, da afgørelsen ikke nødvendigvis indeholder noget tidspunkt for, hvornår tolkningen skal finde sted og for

at sikre, at der i øvrigt tages højde for brugerens ønsker m.v. Brugeren kan vælge mellem de godkendte leverandører. Når brugeren har valgt en leverandør, er denne fast leverandør for brugeren, indtil brugeren ønsker at skifte til en anden godkendt leverandør.

Til § 11

Det foreslås i stk. 1, at brugerne af den fælles tolkeløsning udover den ubegrænsede tolkning får adgang til en årlig timebank til brug for tolkning, der ikke er omfattet af tidsubegrænset tolkning. Eksempler på tolkning, der kan være omfattet af timebanken er rundvisning på museer, receptioner, familiefester, køb af bil og besøg ved dyrlægen. Formålet med timebanken er at dække en række af de aktiviteter af mere sociale, interessebaseret karakter, der hidtil er blevet dækket af Det Sociale Tolkeprojekt.

Det foreslås i stk. 2, at brugeren selv forvalter timebanken for at sikre, at brugeren selv får mulighed for at prioritere, hvilke aktiviteter der er vigtigst for vedkommende foreslås det, at brugeren selv, indenfor timebankens rammer, fastsætter, hvilke aktiviteter, hvor der er behov for tolkning, som skal dækkes ved hjælp af timebanken. Brugeren bestemmer selv, hvad timebanken skal dække. Tolkemyndigheden fører regnskab med, hvor meget brugeren har trukket på sin timebank. Hvis myndigheden har truffet afgørelse om, at en aktivitet ikke er omfattet af tidsubegrænset tolkning, er det således brugeren, der beslutter, hvorvidt aktiviteten skal dækkes af timebanken, eller om der findes en anden løsning udenom tolkemyndigheden og timebanken. Tolkemyndigheden kan således ikke pålægge brugeren at afholde konkrete aktiviteter, der ikke er omfattet af tidsubegrænset tolkning, inden for timebanken.

Det foreslås i stk.3, at gruppetolkning fordeles forholdsmæssigt på de enkelte brugere. Med gruppetolkning forstås, når et antal brugere går sammen om at bestille en tolk til et arrangement. Eksempelvis hvis fem brugere bestiller en tolk til en rundvisning på et museum. I så fald fordeles det forbrugte antal timer på de fem brugere, der således kun belaster deres timebank med en femtedel af den bestilte tolkning. Ved at gå sammen om at bestille en tolk til aktiviteter, når det er muligt, kan brugerne således udnytte timebanken optimalt.

Det foreslås i stk. 4, at timebanken følger kalenderåret, og at der ikke gives adgang til at overføre timer mellem kalenderår. Hvis tolkemyndigheden træffer afgørelse om, at en bruger er omfattet af målgruppen, og denne afgørelse falder senere end 1.januar, får brugeren alligevel det fulde antal timer i timebanken. Der sker således ikke en reduktion i antallet af timer i timebanken.

Det foreslås i stk.5, at indenrigs- og socialministeren gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for timebanken, herunder antallet af timer, opgørelse af forbrugte timer, tolkemyndighedens administration af timebanken m.v.

Afhængigt af det samlede forbrug af tolketimer inden for den fælles tolkeløsning vil det årligt blive vurderet, hvorvidt der er behov for at foretage justeringer af antallet af timer i timebanken i det efterfølgende år. Det foreslås, at tolkemyndigheden forpligtes til at opgøre årets forbrug pr. 1. december og indberette dette til Indenrigs- og Socialministeriet inden for en uge. På baggrund deraf vurderes det, om der er behov for at foretage justeringer i antallet af timer i timebanken i det kommende år. Hvis tolkemyndigheden efterfølgende på baggrund af ansøgninger og tildelt tolkning kan se, at forbruget i december måned vil være væsentligt anderledes end i de forudgående 11 måneder skal Indenrigs- og Socialministeriet underrettes om dette senest 15. december.

Til § 12

Det foreslås i stk. 1, at tolkemyndigheden opgør det samlede antal brugte tolketimer i den fælles tolkeløsning. For aktiviteter dækket af tidsubegrænset tolkning opgøres antallet af brugte tolketimer fordelt på aktiviteter. For aktiviteter dækket af timebanken opgøres antal brugte tolketimer. En tolketime er en times faktisk leveret tolkning til borgeren. Ved gruppetolkning, jf. § 11, fordeles timerne forholdsmæssigt

på de enkelte brugere, og i forbindelse med opgørelserne tæller en gruppetolkning med som det antal tolketimer, tolken har brugt på opgaven. Tolketimerne tælles således kun med en gang.

Det foreslås i stk. 2, indenrigs- og socialministeren fastsætter regler for opgørelse af leveret tolkning. Disse opgørelser bidrager til at følge udviklingen på området, blandt andet for at sikre, at der løbende kan følges op på udviklingen i ordningen og sikres den rette balance mellem tolkeaktiviteter, der skal dækkes af henholdsvis den ubegrænsede tolkning og timebanken.

Til § 13

Det foreslås i stk. 1, at tolkemyndigheden skal fastsætte kvalitetsmæssige krav til leverandører af tolkning. Kvalitetskravene skal være saglige. Der vil blive fastsat generelle kvalitetskrav til alle leverandører om uddannelse, økonomi, regnskabspraksis, forhold mellem myndighed og leverandør samt leverandør og underleverandør og lignende. Tolkemyndigheden kan opdele landet i geografisk afgrænsede områder i forhold udbuddet. Tolkemyndigheden fastsætter endvidere principper for bestilling og aflysning af tolkning m.v. Derudover vil det kunne være et krav til leverandører af tolkning i den fælles tolkeløsning, at leverandøren kan stille tolke til rådighed døgnet rundt og i hele det geografiske område, som udbuddet omfatter. Kvalitetskravene skal offentliggøres.

I kvalitetskravene til leverandørerne kan der stilles krav om eksempelvis arbejdsmiljø, personalepolitik samt krav til den uddannelsesmæssige baggrund for det udførende personale. Endvidere kan der eksempelvis stilles krav om mål for brugertilfredshed samt krav om leverancesikkerhed. Det er i tilknytning hertil tolkemyndighedens ansvar at sikre, at leverandørerne i kontrakten forpligtes til at yde hjælpen i overensstemmelse med den enkelte afgørelse. I den forbindelse bør tolkemyndigheden fastsætte krav til, hvornår leverandøren skal melde tilbage til myndigheden, eksempelvis hvis borgerens behov har ændret sig.

Det foreslås i stk. 2, at leverandører af tolkning skal findes via konkurrenceudsættelse. Tolkemyndigheden skal tilrettelægge konkurrenceudsættelsen, så der skabes grundlag for at borgerne kan vælge mellem forskellige leverandører. Det foreslås, at der i første omgang gennemføres et udbud med to delaftaler:

- 1) Delaftale 1 omfatter leverance af tegnsprogtolk.
- 2) Delaftale 2 omfatter leverance af skrivetolk.

En tilbudsgiver kan vælge at give tilbud på en eller flere af delopgaverne. Der skal opstilles rammer for, at der kan være mindst to leverandører indenfor de to delaftaler. Myndigheden kan vælge de tilbudsgivere, der tilsammen giver det bedste tilbud, herunder i forhold til kvaliteten af tolkning. Tolkemyndigheden kan beslutte af hensyn til konkurrencen, at opdele landet i op til 5 regioner i forbindelse med udbuddet for at flere tolkeleverandører kan få mulighed for at afgive tilbud på tolkning.

I forbindelse med konkurrenceudsættelsen bør tolkemyndigheden tage stilling til, hvilken dækningsgrad af tolkning som leverandørerne skal leve op til. Udgangspunktet er, at brugerne skal have adgang til tolkning, men der kan opstå særlige situationer, hvor det ikke er muligt at tilbyde tolkning, eksempelvis, hvis det ikke er muligt at skaffe tolke til et bestemt tidspunkt på grund af spidsbelastningssituationer. I sidstnævnte tilfælde bør tolkemyndigheden dog undersøge om det er muligt at løse situationen ved at tilbyde gruppetolkning.

Tolkemyndigheden iagttager ved fastlæggelsen af udbudsperioden, at loven revideres efter tre år.

Det foreslås i stk. 3, at leverandørerne får adgang til at benytte underleverandører, hvis disse lever op til kvalitetskravene. Det er leverandørens pligt at sikre, at underleverandøren lever op til kvalitetskravene.

Det foreslås i stk. 4, at indenrigs- og socialministeren får adgang til at fastsætte nærmere regler for konkurrenceudsættelse, indgåelse af kontrakter, principper for takstfastsættelse, opgørelse af tolketimer, sikring af valgfrihed, tolkeformer, tilsyn med leverandører mv. I forhold til takster skal disse afspejle, om

tolkningen leveres i hverdagstimerne eller på øvrige tidspunkter, herunder om der stilles særlige krav til tolkningen.

Det foreslås i stk. 5, at brugerne af den fælles tolkeløsning får mulighed for at vælge, hvilken af de godkendte tolkeleverandører, der skal udføre tolkningen. Brugerne kan kun vælge mellem leverandører, der har indgået kontrakt med tolkemyndigheden. Der er intet til hinder for, at en bruger vælger forskellige leverandører til de bevilgede aktiviteter. Hvis tolkemyndigheden i udbuddet har benyttet områdeopdeling kan brugeren som udgangspunkt kun vælge leverandører fra det område, hvor brugeren er bosiddende. Hvis aktiviteten finder sted i et andet område kan brugeren dog benytte leverandører fra dette område. Hvis brugerne ønsker at benytte en anden leverandør end den hidtil benyttede skal tolkemyndigheden dog orienteres om dette, så tolkemyndigheden kan orientere den rette leverandør om bevillingen til den bevilgede aktivitet.

Til § 14

Det foreslås i stk. 1, at der nedsættes et tolkeråd, der skal bistå tolkemyndigheden. Tolkerådet skal bistå myndigheden med faglig viden samt i afklaring af behovet for udvikling af nye tolkeformer samt andre fagspecifikke spørgsmål af relation til den fælles tolkeløsning. Tolkerådet kan udtale sig vejledende om enkelte sager i det omfang, myndigheden finder behov for det. Derudover kan Tolkerådet indkaldes til møde efter behov. Tolkemyndigheden bistår Tolkerådet med sekretariatsbistand. Tolkerådet afholder minimum to årlige møder.

Det foreslås i stk. 2, at Tolkerådet består af en formand og repræsentanter fra Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Undervisningsministeriet og Indenrigs- og Socialministeriet, samt 3 repræsentanter for Danske Handicaporganisationer. Formanden og medlemmerne udnævnes af indenrigs- og socialministeren for en periode på op til 4 år. Udnævnelsen sker på baggrund af indstilling fra sektorministerierne og Danske Handicaporganisationer. Af hensyn til rådets funktioner er det hensigtsmæssigt, at rådet omfatter et alsidigt kendskab til området. Medlemmerne udnævnes på baggrund af deres kvalifikationer. Tolkemyndigheden varetager formandskabet.

Det foreslås i stk. 3, at indenrigs- og socialministeren får adgang til at udpege faste stedfortrædere for Tolkerådets medlemmer. Disse udpeges efter samme principper som de faste medlemmer.

Det foreslås i stk. 4, at tolkemyndigheden for Tolkerådet forpligtes til at udarbejde en årlig rapport over tolkemyndighedens virksomhed. Rapporten skal medvirke til at følge udviklingen på området, blandt andet i forhold til forsøg med udvikling af nye tolkeformer, om der er sket en ændring af målgruppen, forbruget af tolketimer, hvor mange klagesager, der har været, og tendenser i forhold til disse m.v.

Det foreslås i stk. 5, at indenrigs- og socialministeren gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om indstilling og udnævnelse af Tolkerådets medlemmer og om indstilling og udpegning af faste stedfortrædere for disse. Ved udpegelse til tolkerådet bør der sikres, at det samlede tolkeråd har et bredt kendskab til området. Hvert tolkerådsmedlem bør således have indsigt i de for deres område relevante problemstillinger. Det bør tilstræbes, at de faste stedfortrædere i videst muligt omfang også har et nærmere kendskab til området.

Til § 15

Det foreslås i stk.1, at Ankestyrelsen fastsættes som klageinstans i forhold til den fælles tolkeløsning. Klageadgangen vil omfatte klager over myndighedens afgørelse om, hvorvidt en person er omfattet af målgruppen for den fælles tolkeløsning. Der kan desuden klages over myndighedens afgørelse om, hvorvidt tolkning til denne aktivitet skal dækkes tidsubegrænset.

Det foreslås i stk. 2, at de almindelige klageregler i lov om retssikkerhed og administration på det

sociale område kapitel 10 gælder i forbindelse med tolkemyndighedens og Ankestyrelsens behandling af sager i det omfang det er relevant i forhold til sagsbehandlingen, eksempelvis i forhold til, at det kun er den person som afgørelsen omhandler, der kan klage og myndighedens pligt til genvurdering af en sag i forbindelse med klage.

Til § 16

Det foreslås i stk. 1, at tolkemyndigheden får adgang til at godkende, at der i en forsøgsperiode kan oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i denne lov, eksempelvis fjerntolkning, hvor tolkning gennem videotelefoni gør planlægningen af tolkesessioner nemmere, og giver mindre spildtid i forbindelse med at få en tolk til at køre ud til brugeren og andre metoder. Tolkemyndigheden kan ikke begrænse tolkebrugernes adgang til ubegrænset tolkning og timebank.

Tolkerådet kan anbefale til tolkemyndigheden, at der iværksættes andre tilbud end de, der omtalt i loven. Hvis tolkerådet kommer med en anbefaling om iværksættelse af et konkret tilbud tager tolkemyndigheden stilling til anbefalingen. Hvis tolkemyndigheden er enig i tolkerådets anbefaling indstiller tolkemyndigheden til indenrigs- og socialministeren, at det pågældende tilbud kan oprettes i en periode.

Til § 17

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2010.

Til § 18

Det foreslås, at loven revideres i Folketingsåret 2012-2013.

Til § 19

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.